

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGÔ THÚY NGA

HOÀN THIỆN CƠ CHẾ TỰ CHỦ VỀ TÀI CHÍNH
Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG CÔNG NGHỆ BẮC HÀ

Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế

Mã số: 60 34 04 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS.NGND LÊ DU PHONG

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân tôi với sự hướng dẫn của GS.TS.NGND Lê Du Phong. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả

Ngô Thúy Nga

LỜI CẢM ƠN

Quá trình học tập và thực hiện luận văn này, Tôi đã nhận được sự giúp đỡ quý báu của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất đến tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ Tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu. Trước hết, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành sâu sắc đến thầy giáo GS.TS.NGND Lê Du Phong - người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ Tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành Luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên; Ban chủ nhiệm khoa sau đại học; Ban chủ nhiệm khoa Quản lý kinh tế; Các thầy giáo, cô giáo, cán bộ khoa đào tạo sau đại học và đặc biệt là các thầy giáo, cô giáo trực tiếp giảng dạy, tận tình chỉ bảo giúp đỡ Tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành Luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà và các anh chị em ở các phòng ban nghiệp vụ của Trường cũng đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ Tôi trong việc thu thập số liệu và những thông tin cần thiết cho việc nghiên cứu Luận văn này.

Xin cảm ơn sự giúp đỡ, động viên của tất cả bạn bè, đồng nghiệp, gia đình và những người thân đã là điểm tựa tinh thần và vật chất cho tôi trong suốt thời gian học tập nghiên cứu và hoàn thành Luận Văn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả

Ngô Thúy Nga

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
4. Đóng góp mới của đề tài luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CƠ CHẾ TỰ	
CHỦ TÀI CHÍNH CỦA CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG	
NGOÀI CÔNG LẬP	4
1.1. Sự cần thiết phải xây dựng cơ chế tự chủ tài chính ở các trường	
Đại học, Cao đẳng.....	4
1.1.1. Cơ chế tự chủ tài chính ở các trường Đại học, Cao đẳng là một	
vấn đề tất yếu của xu thế xã hội hóa giáo dục hiện nay	4
1.1.2. Tự chủ quản lý và sử dụng các khoản chi của trường đại học,	
cao đẳng ngoài công lập.....	6
1.1.3. Tự chủ quyết định kế hoạch sử dụng lao động và xây dựng	
quỹ tiền lương	8
1.1.4. Tự chủ trích lập và sử dụng các quỹ	10
1.1.5. Tự chủ quản lý và sử dụng vốn, tài sản.....	11
1.1.6. Tự chủ trong việc lập và thực hiện dự toán, hạch toán và quyết	
toán thu - chi	12

1.2. Các nhân tố ảnh hưởng đến cơ chế tự chủ tài chính của trường ngoài công lập.....	13
1.2.1. Cơ chế QLTC của Nhà nước.....	14
1.2.2. Điều kiện kinh tế - văn hóa - xã hội.....	15
1.2.3. Hình thức sở hữu và quy mô của trường cao đẳng ngoài công lập	15
1.2.4. Trình độ quản lý của trường cao đẳng ngoài công lập.....	16
1.3. Kinh nghiệm trong và ngoài nước về xây dựng cơ chế tự chủ tài chính cho các trường Đại học và Cao đẳng ngoài công lập	16
1.3.1. Một số mô hình ở các nước cụ thể	16
1.3.2. Một số đánh giá và các bài học kinh nghiệm.....	18
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	20
2.1. Các vấn đề đặt ra cần phải nghiên cứu (câu hỏi)	20
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	20
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu	20
2.2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	20
2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	20
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	21
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu về dự toán	21
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu về các khoản doanh thu	21
2.3.3. Nhóm chỉ tiêu về các khoản chi	21
2.3.4. Nhóm chỉ tiêu về chênh lệch thu - chi tài chính.....	22
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	23
3.1. Chủ trương của Đảng và Nhà nước đối với việc xây dựng và phát triển các trường Đại học, Cao đẳng ngoài công lập.....	23
3.2. Thực trạng phát triển Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà thời gian qua.....	23

3.2.1. Giới thiệu vài nét về Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà	23
3.2.2. Đặc điểm cơ bản của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà	26
3.2.3. Một số lĩnh vực hoạt động chính.....	26
3.2.4. Thực trạng công tác quản lý tài chính theo hướng hoàn toàn tự chủ tại Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà.....	36
3.3. Đánh giá chung về vấn đề tự chủ tài chính của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà	53
3.3.1. Những kết quả đạt được	53
3.3.2. Những khó khăn tồn tại và nguyên nhân	55
3.4.3. Đánh giá chung về vấn đề tự chủ tài chính	56
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM HOÀN THIỆN CƠ CHẾ TỰ CHỦ VỀ TÀI CHÍNH CHO TRƯỜNG CAO ĐẲNG CÔNG NGHỆ BẮC HÀ TRONG THỜI GIAN TỚI	58
4.1. Xu hướng phát triển các trường Đại học và Cao đẳng ngoài công lập ở Việt Nam trong những năm sắp tới (2012-2020)	58
4.2. Định hướng hoàn thiện cơ chế tự chủ ở Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà.....	59
4.2.1. Quy định của Nhà nước về giáo dục Đại học, Cao đẳng ngoài công lập cần phải thay đổi theo hướng hoàn toàn tự chủ	59
4.2.2. Chiến lược phát triển Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà đến năm 2020	60
4.3. Định hướng hoàn thiện công tác quản lý tài chính trên cơ sở tự chủ ...	62
4.4. Các giải pháp nhằm hoàn thiện cơ chế tự chủ về tài chính ở Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà.....	63
4.4.1. Giải pháp về chính sách	63
4.4.2. Giải pháp nâng cao tính tự chủ về bộ máy tổ chức, cán bộ giảng viên, tự chủ trong công tác liên kết đào tạo của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà với các Trường có uy tín	64

4.4.3. Giải pháp mở rộng quy mô đào tạo	65
4.4.4. Giải pháp về chiến lược tuyển sinh	65
4.4.5. Giải pháp về quảng bá thương hiệu nhằm thu hút nhiều sinh viên về học tại Trường và tăng nguồn thu cũng là tăng khả năng tự chủ về tài chính của Trường	65
4.4.6. Giải pháp hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính	66
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	68
1. Kết luận	68
2. Kiến nghị	69
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	72

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

CBCNV	:	Cán bộ công nhân viên
GDĐT	:	Giáo dục- Đào tạo
NCKT	:	Nghiên cứu khoa học
TCTC	:	Tự chủ tài chính
XHCN	:	Xã hội chủ nghĩa
CNH, HĐH	:	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình phát triển của các Trường Cao đẳng, Đại học ngoài công lập.....	23
Bảng 3.2: Quy mô và ngành đào tạo của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà giai đoạn 2007 - 2011	29
Bảng 3.3: Đội ngũ cán bộ, giảng viên giai đoạn 2007-2011	31
Bảng 3.4: Tình hình cơ sở vật chất của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà giai đoạn 2007 - 2011	33
Bảng 3.5: Tình hình tài chính của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà giai đoạn 2007 - 2011	34
Bảng 3.6: Nguồn tài chính của Trường Cao đẳng công nghệ Bắc Hà qua các năm từ 2007-2011.....	39
Bảng 3.7: Cơ cấu nguồn tài chính của Trường Cao đẳng công nghệ Bắc Hà qua các năm từ 2007 - 2011	40
Bảng 3.8: Mức thu nhập bình quân của người lao động tại Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà	42
Bảng 3.9: Kết quả tiết kiệm chi quản lý hành chính.....	44
Bảng 3.10: Nội dung chi của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà giai đoạn 2007 - 2011	46
Bảng 3.11: Cơ cấu chi của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà giai đoạn 2007 - 2011	47
Bảng 3.12. Tình hình quyết toán thu - chi của Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà giai đoạn 2007-2011.....	50

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong những năm gần đây Việt Nam đang trong quá trình hội nhập và phát triển và buộc phải có những bước chuyển mình và thay đổi cho phù hợp, tránh tụt hậu. Tại Nghị định số 69/2008/NĐ-CP ngày 30/05/2008 của Chính phủ về chính sách khuyến khích xã hội hóa đối với các hoạt động trong lĩnh vực giáo dục, dạy nghề, y tế, văn hóa, thể thao, môi trường sửa đổi bổ sung cho Nghị định số 53/2006/NĐ-CP của Chính phủ ngày 25/05/2006. Nhà nước đã khuyến khích đầu tư cho một số lĩnh vực trong đó có lĩnh vực giáo dục và đào tạo. Nhiều Trường Đại học, Cao đẳng ngoài công lập - những Trường do các thành phần kinh tế ngoài Nhà nước bỏ vốn đầu tư xây dựng đã được mở ra. Tuy nhiên, do nền kinh tế thị trường mới được xây dựng và phát triển ở nước ta hơn 25 năm, nên tiềm lực của các thành phần kinh tế ngoài Nhà nước còn hạn chế. Do đó việc đầu tư cho các Trường Đại học và Cao đẳng của họ cũng còn rất khiêm tốn. Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà là một Trường nằm trong số đó mà tôi muốn đi sâu nghiên cứu.

Các Trường Đại học, Cao đẳng ngoài công lập nói chung và Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà nói riêng đang trong quá trình triển khai cơ chế tự chủ tài chính còn vấp phải nhiều khó khăn. Để hoàn thiện cơ chế tự chủ về tài chính phù hợp, có điều kiện đầu tư hiện đại hóa cơ sở vật chất - kỹ thuật, nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu khoa học là một đòi hỏi bức xúc hiện nay.

“Tự chủ” là một trong những giải pháp quyết định sự phát triển bền vững của Trường. Nói đến tự chủ trong Trường Cao đẳng Công nghệ Bắc Hà thì nội dung của tự chủ bao gồm rất nhiều lĩnh vực: tự chủ về tổ chức và quản lý bộ máy, tự chủ về học thuật như nội dung chương trình, quy mô đào tạo, nghiên cứu khoa học... và đặc biệt quản lý tài chính là yếu tố quyết định đến cơ chế tự chủ. Trường phải tự lo, tự đi tìm nguồn tài chính để chủ động hoạt động, không được bao cấp toàn bộ hay một phần nữa, được tự chủ quyết định